شبانهی باغ سنگی

فرامرز سليمانى

انتشار يافته ها از فرامرز سليماني

شبانهی باغ سنگی شعر يكصد سال اخير یک حادثه ی میان فرهنگی فرامرز سليماني کتاب موج 1999

ناشر: موج

MOJ BOOK P.O. Box 10484, Burke, VA, 22009 Tel/Fax: (703) 503-8303

فرامرز سليماني

«... شاعر، منتقد و متفکر ادبی و هنری و ژورنالیست ادبی و هنری متولد ۱۳۱۹ ساری

نخستین کارهایش را در مجله ی «سینما» چاپ کرده، به سردبیری علی مرتضوی و در سال ۱۳۳۵ خورشیدی. و بعد جهان سینما، عالم هنر و صبح امروز دهه سی و چهل. در سال ۱۳۳۷ نخستین ترجمه شعرهایش در «پرواز» منتشر شده و نخستین سرمقاله هایش در «مسلک»...

در سال ۳۹ و ۴۰ نخستین شعرهایش را در مجله فردوسی به سردبیری محمود عنایت چاپ کرده و نخستین قصه هایش را در همان سالها در «صبح امروز». در دهه سی مدتی مسئول صفحه سینمای مجله امید ایران بوده است به سردبیری حسن فرامرزی...

در سال ۱۳۴۲ و ۴۳ نخستین نوشته هایش را در رشته پزشکی در نشریه «طب و دارو» به چاپ رسانده و بعد «تندرست» که مدتی دبیر آن و بعد در سال های ۴۵ تا ۴۸ سردبیرش بوده و بعدها نماینده اش در آمریکا...

با اغلب نشــریات ادبی و هنری و پزشکی از دهه سی تا کنون همکاری داشته و یا دبیر و سردبیر آن بوده و از جمله سردبیری دنیای سخن و مسئول بخش شعر و ترجمه آن و نماینده اش در آمریکا. دبیر قلمک پاریس و همچنین سردبیر مجله انجمن پزشکان ایرانی آمریکا که تا کنون ادامه دارد. از سال ۱۹۸۰ تا کنون در تهران و در آمریکا ادیتور و ناشر «کتاب موج» بوده است.

از کتابهای شعر چاپ شده: خطها و نقطه ها (شعرهای آمریکا)، سرودهای آبی، خموشانه، رویایی ها، آوازهای ایرانی، از گلوی سرخ سهراب، نیمایی ها (به فارسی و انگلیسی و بعد از آن ترجمه سوئدی)، نوار شعر از نیما و دریا، سبز و سپید و سرخ، شبانه ی باغ سنگی، گشت دشت. از نقدها: شعر شهادت است، بارور از تر از بهار، دو با مانع، مقدمه و گزینه شعرهای منوچهر نیستانی، از روشنا و رنگ، نقد و معرفی نقاشی های محمد صدیق (ویدیو کاست)

از ترجمه ها: بلندیهای ماچوپیچو، سرود اعتراض، اسپانیا در قلب ما، انگیزه نیکسون کشی و جشن انقلاب شیلی، عاشقانه ها، و ... (پابلو نرودا)، هرمان هسه، دگردیسی شاعر، کتابخانه شعر جهان و مرثیه برای ایگناسیو سانچز مخیاس (فدریکو گارسیا لورکا)

از تألیفات پزشکی: فرهنگنامه پزشکی (نخستین انسیکلوپدی طب امروز به فارسی) و حدود سی جلد کتاب درسی و آموزش پزشکی و بهداشت عمومی...

■ در حدود یکصد شب شعر و سخن در ایران و آمریکا و کانادا و انتشار حدود پانصد مقاله ادبی و هنری در اروپا و آمریکا و کانادا و ایران ...»

فرامرز سلیمانی عضو کانون نویسندگان ایران (در تبعید)، انجمن دانشوران ایران (رئیس افتخاری پیشین)، انجمن بین المللی بیوگرافی (عضو و مشاور) است. او همچنین عضو انجمن پزشکان ایرانی آمریکاست.

فرامرز سليماني شبانه ی باغ سنگی

ترجمه شيرين رضويان

شعرها و ترجمه ها انگلیسی (ترجمه: فرامرز سلیمانی، میرا دی، لوئیس گرنویل) فرانسه (یدالله رویایی، ژانیک دریسکول) اسپانیایی (میگل برتوس) ایتالیایی (بئاتریس کره آدو لاگو) آلمانی (ورنر کلر) پرتغالی (ژوزه نایستاین) سوئدی (سهراب ماز ندرانی، استفان اکه سن)

شبانه ی باغ سنگی

شعر يكصد سال اخير

نوشته: فرامرز سلیمانی برگردان: شیرین رضویان

برای: نیما پدرم و پسرم

در آستانه هزاره جدید، به ستایش شعر مدرن و چند فرهنگی قرن گذشته گردهم آمده ایم؛ به ستایش قرنی شاعری با تصویر ممتازش، با کلمات و استعاره هایش و با تخیلات و رویاهایش.

اینجا و امشب به افتخار همه شاعران جهان، چند پروانه گرد هم آمده اند تا طبیعت، عشق و مبارزه را بسرایند و برآنند چشم انداز تازه ای برای نگریستن، برای انسان درگیر در زندگی مدرن بیابند. این چشم انداز تازه چگونه خواهد بود؟ زندگی مدرن باید صدا وسیمای دلیرانه ای داشته باشد و در فضا، زمان و تجربه جهت گیری کند. چرا که جهان ما جهانی است چند فرهنگی که نمی تواند پنجره هایش را بر چشم اندازهای همواره در دگرگونی ببندد. جهانی است شیفته مکاشفه و شگفتی که مرزها و دیوارها را همواره در هم می ریزد. با اینحال مرزها همواره وجود خود را به ما یادآوری می کنند – و بگذارید چنین کنند. همین مرزها هستند که زندگی مدرن و نگرش ما را به مقاومت می طلبند و از همین مقاومت است که شعر پدید می آید.

ماریو آندراده (Mario Andrade) ، در آستانه سده بیستم در سال ۱۸۹۳، در برزیل متولد شد. این پیشاهنگ ادبیات برزیل، Pauliceia را در ۱۹۲۰ منتشر کرد. اشعار این مجموعه هم بیانگر عصر شاعر و هم گسستگی او از سنت گرائی بود. در همان زمان، نیما متولد سال ۱۸۹۷، افسانه اش را منتشر کرد. افسانه، یک شعر بلند غنایی و آغاز گر جنبش نوین شعر ایران، نمونه بکار بردن غیر سنتی شاعر از فرم برای توصیف انسانی و عشق بود. همزمانی بالش و دگرگونی اینچنین در شعر، در متن فرهنگی مختلف، دلیل گردهم آیی امشب ماست.

اینجا، در سال ۱۹۹۷ میلادی صدمین سال تولد نیما را با ستایش از شعر جشن می گیریم.

نیما و آندراده و شاعران هم دوره این دو در فرهنگ های دیگر، چه در زندگی و چه با مرگشان بر شاعران نسل های بعد و حتا بر دیگر هنرمندان و جنبش های هنری تأثیر بزرگی نهادند. میراث آنها پهنای قرن را پیمود و هنوز که هنوز است ما را تحت تأثیر قرار می دهد.

یکی دیگر از شاعران معاصر این دو، ازرا پاند (Erza Pound) متولد سال ۱۸۸۵ در آمریکا است.

شعر او برداشت مسلط از تاریخ و مدرنیته را به مبارزه طلبید. ازرا پاند خود تحت تأثیر ادبیات فرهنگ های دیگر (اروپا و آسیا) قرار داشت. این شاعر شاعران، از نظر محبوبیت از شاعران پیش ـ مدرنی مانند رابرت فـراست (Robert Frost) و کـارل سندبرگ (Carl) مانند رابرت فـراست (Robert Frost) و کـارل سندبرگ ایم) ملکه ویکتوریا و جرج ششم به پایان رسیدند. ازرا پاند اشعار تی. اس. الیوت (T.S. Eliot) را ویرایش می کرد. الیوت خود را کلاسی سیستی در ادبیات، سلطنت طلب در سیاست و کاتولیک در دین توصیف می کرد. در همان هنگام که الیوت به سوی ریشه های فرهنگی انگلیس کشیده می شد، پاند و بسیاری از معاصرانش به سهک والت ویتمن روح عظیم و انقلابی ویتمن به شاعرانی مانند پابلو نرودای شیلیایی و آلن گینزبرگ (Allen Ginsberg) آمریکایی الهام می بخشید. شاعران Black Mountain کارولینای شمالی و هنرمندان بلوز (Blues) و جاز نیز تحت تأثیر او بودند. وجه مشترک این شاعران و هنرمندان، گرایششان به حس و تجربه با همه زیباییها و زشتی هایش بود ... نه تنها خواندن و سراییدن درباره آنها. اینان از زندگیشان، زندگی های تازه آفریدند و مفهوم هنرمند به عنوان مشاهده گر را بوجود آوردند. شاعر دیگر تجربه گرا، یابلو نرودا متولد در سال ۱۹۰۴ است. نرودا

شیفته زندگی و مبارزه برای زندگی و سراینده چنین مبارزه ای بود. در آغاز قرن بیستم، نرودا وشاعرانی مانند خورخه لوئیس بورخس Jorje) (Cesar متولذ ۱۸۹۹ در آرژانتین و سرزار والخو Cesar) Vallejo متولد ۱۸۹۲ در پرو، ناگوارترین واقعیت ها و درخشان ترین رویاهایشان را به قالب زبانی ریختند.

اینان به تبعید کشانده شدند، در کنار مردمشان برای آزادی جنگیدند، از چنگ حکومت های خودکامه گریختند و سرکوب گرانشان را با بلندترین صدای تاریخ به باد مسخره گرفتند. بورخس نابینایی بود که دیدن می آفرید و نرودا و والخو این دیدنیها را با شادی یا درد و اندوه بازآفرینی می کردند.

اوکتاویو پاز (Octavio Paz) شاعر مکزیکی متولد ۱۹۱۴ با اینکه متعلق به نسل جوانتری از شاعران بود، اما عمیقاً تحت تأثیر شاعران نسل پیش از خود قرار داشت. پاز شیفته زندگی، اندیشه و خرد بود. اگر بتوان گفت نبوغ نرودا زاییده بطن گابریلا میسترال (Gabriella Mistral) آموزگار شهر کودکی او بود، پس آنگاه می توان اوکتاویو پاز را پرورده آغوش سور خوانا اینز دلا کروز Sor Juana) رای اوکتاویو پاز را پرورده آغوش سور خوانا اینز دلا کروز Sor Juana) شورش، صنعت و انقلاب مکزیک دانست.

نسل شاعران آغاز قـرن در اسپانیا، نسل زاده تراژدی بود. جنگ داخلی اسپانیا پیامدی جز ویرانی نداشت. اکثر شاعران برجسته یا از میان رفتند و یا به آوارگی کشانده شدند فدریکو گارسیا لورکا (۱۹۳۶–۱۸۹۹)، شاعر شهید اسپانیایی در ابتدای جنگ داخلی به قتل رسید و گورش هم هرگز پیدا نشد. آنتونیو ماچادو (Antonio Machado) متولد سال ۱۸۷۵ در تبعید و میگوئل هرناندز (Miguel Hernandez) متولد ۱۹۱۰ در زندان چشم از جهان فرو بستند.

این واقعیت تلخ ـ سرکوب و خاموش کردن صدای آزادیخواهی ـ در این قرن تهدید بزرگی برای شاعران تقریباً همه حوزه های فرهنگی بوده است. تأثیر افراط گرایی سیاسی و شخصی را بر اندیشه و زبان نمی توان دست کم گرفت. در همین قرن دو جنگ جهانی، انقلاب ها، نسل کشی ها و وجود رژیم های سرکوبگر تأثیر غیر قابل انکاری بر کار شاعری گذاشته اند. در ایران خسرو گلسرخی متولد ۱۹۴۳ و سعید سلطانپور متولد ۱۹۴۰ از شاعرانی هستند که درسیاهترین سالهای تاریخ این مملکت، عاشقوار و دلیرانه به مقاومت برخاستند. بدن ها و کتاب هایشان زندانی شدند اما اندیشه هایشان گریختند، صعود کردند و اوج گرفتند و هرگز به سکوت تن ندادند.

بعلت وجود محیط های سیاسی سرکوبگر، تبعید سرنوشت بسیاری از شاعرانی بوده است که در این قرن زیسته اند.

جیوز په اونگارتی (Jussepe Ungaretti) متولد ۱۸۸۸ در ایتالیا، دوران کودکی وجوانیش را در اسکندریه مصر گذرانید. بیابان که اونگارتی در حاشیه آن رشد یافته بود، تمثیلی از دوری و تنهایی و غربت در آثار وی است. او درجنگ خدمت کرد، پسرش را از دست داد و همه این تجربه ها را با نشری ساده و روان در اثرش بنام زندگی یک مرد (Vita D'un Uome) بیان کرد. ایتالیائی هائی دیگر مانند سالواتوره کوازیمدو (Salvatore Quasimodo) و یوجینو مونتاله (Eugenio) (Eugenio تحت تأثیر سوررئالیسم رازآمیز اونگارتی جدند.

چزاره پاوزه (Cesare Pavese) متولد ۱۹۰۸ در ایتالیا شاعر تبعیدی دیگریست. این شاعر مخالف با ادبیات رازورز با اشعار روائی اش علیه اختلاف طبقاتی در میهنش سر به طغیان گذاشت. فرانسه در این قرن شاهد انقلابهای سیاسی بسیاری بوده است. بزرگترین شاعر فرانسه، بودلر (Baudelaire) متولد ۱۸۵۴ و خالق گلهای بدی (Les Fleurs Du Mal) است. سپس جای او را آرتور رمبو (Arthur Rimbaud) با منظومه اش بنام روشنایی ها گرفت.

استفان مالارمه (Stephen Mallarme) با استفاده از نماد و استعاره در اشعارش در مرحله بعدی قرار دارد. و این رشته با پل ورلن (Paul Verlaine Apollinaire)، گیوم آپولینز (Guillaume Apollinaire) و آندره برتون (Andre Berton) به پایان می رسید. این شاعیران سورزئالیست، در ناخودآگاهشان در جستجوی تصویرها و نمادهایی بودند که می توانستند هم زیبا باشند وهم آزاردهنده. به عبارت دیگر اینان آنچه را که دیگران موضوع شاعری می دانستند به کناری انداختند. همین کار را در ایالات متیحیده شاعری می دانستند به کناری انداختند. همین کار را در ایالات میسیحیده شاعری می دانستند به کناری انداختند. همین کار را در ایالات میسیحیده شاعری می دانستند به کناری انداختند. همین کار را در ایالات میسیحیده شاعری می دانستند به کناری انداختند. همین کار را در ایالات میسیحیده شاعری می دانستند به کناری انداختند. همین کار و در باره بحرانهای شخصی و بدنهای خودشان شعر سرودند.

در همین قرن هرمان هسه (Herman Hesse) متولد ۱۸۷۷، برتولت برشت متولد ۱۸۹۸ و آنا سگرز (Ana Seghers) متولد ۱۹۰۰ همگی از آلمان نازی گریختند تا در تبعید بنویسند. در میان اینان، برشت پیشاهنگ نقادی سیاسی در شعر و نمایشنامه، جای بخصوصی دارد. هسه شهروند سوئیس شد و داستانهای اجتماعی و روان شناسانه نوشت. گرچه هسه بیشتر بخاطر نوشتن داستانهای تخیلی ـ روانی مشهور است ولی شاعر غنایی و ناقد ادبی نیز بود.

اکنون به نقطه آغازین دایره به برزیل ماریو آندراده باز می گردیم تا درباره شاعر برزیلی دیگری سخن بگوییم که جسم و روحش مانند نیمای ایران، با صدها رشته به سرزمینش وابسته بود. کیسارلوس درومیسوند ده آندراده Carlos Durmond de متولد ۱۹۱۰، دکتر داروشناسی بود که بجای کار در رشته Andrade متولد ۱۹۱۰، دکتر داروشناسی بود که بجای کار در رشته تحصیلی خود، شاعر و روزنامه نگار شد. شخصیت و شیوه بسیار برزیلی اش که در مجموعه (Eu Rdoricdo) انعکاس یافته، بیانگر وجدان آگاه و بیدار این شاعر نسبت به مسائل پیرامونش و تعمق درباره سرنوشت انسان است.

بسیارند فرهنگهای ادبی بسیار غنی که از آنها نامی به میان نیاورده ایم و همینگونه از شاعرانی که در این فرهنگها پروریده شده اند. از آن جمله اند: اروپای شرقی مانند لهستان، چکسلواکی، لیتوانی و مجارستان و نامهایی مانند میلوش (Miolsz)، هربرت (Herbert) و هولوب (Holob) . همچنین روسیه _ مایاکوفسکی و آخماتووا، اسکاندیناوی _ لیندگرن (Lindgern) و یونان ریتسوس.

بدیهی است که این معرفی نامه کوتاه نمی تواند در برگیرنده همه جریانات شعر و شاعری در این قرن پیچیده و مدام در دگرگونی باشد. شاعری مانند زندگی ریزش جویها در یکدیگر، زایش رودخانه و یکی شدن با دریاست. هرگز نمی توان جویبار در رودخانه و رودخانه در دریا را دوباره شناخت. در جامعه جهانی و چند فرهنگی ما بحث درباره ادبیات هم سخت و هم زیباست. امشب قرار نیست پیکر شعر و شاعری را در صد سال اخیر بر اساس زمان، مکان وفرهنگ تجزیه کنیم، بلکه درصددیم همین چندگانگی و رنگانگی ها را جشن بگیریم.

طراحان و سازندگان هزاره جدید باید چون پروانه های در پرواز آخرین تصویرها را در آینه ها بازیابند.

باید در شبانه ی باغ سنگی این دنیا صدایی به ترنم درآید، دنیایی که در آن برخی عشق می ورزند و برخی نفرت و هنوز قلب زندگی می طپد و این همان طپش کلمه هاست.

با تشكر فراوان از سيامك هماپور كه ويرايش اين ترجمه را با حوصله تمام به عهده داشت.

پيوست

از زمان ارائه این مقدمه در یک شب شعر بین المللی شهر واشینگتن و انتشار آن در مجله ادبی چند زبانه «رویا» ی سوئد، ما شاهد مقاومت بیشتری در میان نویسندگان ایرانی در ایران و در تبعید بوده ایم.

در روز دهم دسامبر ۱۹۹۸ خبر قتل محمد مختاری در ایران پخش شد. مختاری به عنوان یک شاعر و ناقد در کانون نویسندگان ایران فعالیت داشته است و قتل او به دست «مأموران پست فطرت حکومتی» یکی از چندین مورد جنایتی است که در تاریخ معاصر ایران برای شاعران و نویسندگان رخ داده است.

(در تبعید) - نشانی

NEW SKIES THE EXILES FIND BUT HEART REMAINS THE SAME.

HORACE: EPISTLES

ايرانيان واشينگتن! PLEASE LEAVE ME YOUR MESSAGE AFTER THE BEEP, THANKS! (لطفاً پس از شنيدن صداى بوق پيام خود را بگوييد، متشكرم!) متشكر مى شوم

نشانی مراکسی در راه دور لابد می داند نمی دانم برای راه دور MCI را انتخاب کنم که ۲۰ درصد تخفیف BELL ATLANTIC را در I-800-IMAGINE یا BELL ATLANTIC خودمان را که پنجاه دلار هم دستخوش می دهد یا تنها بروم نشانی ام را از تلفن چی بپرسم.

— HELLO! OPRATOR! WHO AM I? WHERE AM I? WHAT COLOR IS MY SKIN? WHAT RACE DO I BELONG TO? WHAT FAITH DO I BELIEVE IN? WHAT IS MY NATIONALITY? (I MEAN WHER AM I ORIGINALITY FROM?) WHAT LANGUAGE DO I SPEAK WITH? WHERE IS MY ACCENT FROM? WHAT IS MY ADDRESS, PLEASE!

آواره چرا گوشی را می گذارد؟ آواره راهش را به کجا می کشد؟ آواره راهش به کجا می رود؟ آواره گنی راهی هم دارد؟

گوشی را می گذارم

نشانی دائم مرا می خواهی؟ نشانی دائم مرا می خواهی چکار؟ نشانی دائم من آواره گی ست

کنار یک هندی و یک بولیویایی می نشینم آن سو تر یک افغانی و یک کانادایی پشت به هم نشسته اند و بنگلادشی ها و پاکستانی ها و ترک ها و بوسنیایی ها و مکزیکی ها خمیازه می کشند وقتی آوازی غریبه می خوانند می ایستم؟ چرا وقتی آوازی غریبه می خوانند می ایستم؟

72

اما تا باز خانه ام تازه شود کهنه می شود و کهنه که می شود باز می خواهم خانه ام را تازه کنم و با صدای بلند می گویم (آخر من هیچوقت نمی توانم ساکت باشم) من می خواهم خانه ام را تازه کنم مرگ بر پیری و کهنه گی! مرگ بر شاه و پیشوا و پدر سالار و پیر! جینی می گوید پس بگو برویم به زندگی جنینی برگردیم!

> وقتی به زندگی جنینی برمی گردم باز هم نشانی دائم مرا می خواهی نشانی دائم من آواره گی ست آواره گی مگر نشانی دارد؟ آواره گی مگر دائمی باید باشد (در زندگی جنینی هم؟...)

واشينگتن/ ٢٥ اکتبر نود و هفت

71

از رویایی ها . . .

Le papillon volettait dans ses mains

پروانه بال می زد در دست هاش

صورتکی Une figurine nait از پولک هاش des ecailles

در گره سایه Dans le noeud de l'ombre گم بود' a nuit

S'impatienta l'étranger dans le cercle de la boucle

بی تاب شد بیگانه در گردش گیوش

پر شده بود Ses mains élant دست هاش pleines از پروانه du papillon

Reverie of Butterfly

The butterfly fluttered in his hands

A figurine emerged from the scales

In the tie of shadow night was lost

The stranger became impatient in the curve of the ringlet

His hands became full of the butterfly La mariposa volava en sus manes

Una figura nasci de las escalas

En el nude de sombras se perdiá la noche

El estrangero se impacientó en el circulo del bucle

Sus manes se llenan de la mariposa

IL SOGNO DELLA FARFALLA

La farfalla volava nelle sue mani

Una figura nasceva delle scaglie

Nello node del'ombra si perdeva la notte

S'impazientava la straniero nell' circolo dell' ricceolo

Le sue mani si rimpievano della farfalla A borboleta tremulava em suas mãos

Uma figura emergia de seu pó

No nó da sombra perdiá-se a noite

O estrangeiro impaclentou-se na virada da madeixa

Suas mãos encheram-se com a borboleta

SCHMETTERLINGS TRAEUMEREIEN

Der Schmetterling flatterte in seines Händen

Eine Figurine erstand aus den Schuppen

Im Schatten gefangen Nacht war verloren

Der Framde wurde ungeduldig in der Rundung seiner Locke

Seine Hände waren voll Schmetterling

VOM BLUST

Vom Blust fällt der Sternentau aufs Tal die Hände des Grases neues Leben beginnt

از شکوفه از شکوفه مى بارد شبنم ستاره بر دره جان تازه دارد دستان علف

FROM THE BLOSSOM

From the blossom falls the star's dew upon the valley the hands of the grass a new life begins

DA FLOR

Da flor cai o orvalho da estrela sobre o vale as mãos da relva começa uma nova vida

DE LA FLEUR

De la fleur tombe la rosée d'étoile sur la vallée les mains de l'herbe commence une nouvelle vie.

AUTUMNAL SONGS

I sing autumnal songs in the ambush of my heart my eyes remain forever green

آوازهای پاییزی

CANCIONES DE OTOÑO

Canto canciones de otoño en la emboscada de mi corazón mis ojos quedan siempre verdes

HERBSTGESANG

lch singe den Herbstgesang im Winkel meines Herzens meine Augen bleiben für immer grün

CANÇÕES OUTONAIS

Eu canto canções outonais na emboscada do meu coração meus olhos permanecem para sempre verdes

CHANSONS D'AUTOMNE

Je chante des chansons d'automne dans l'embûche de mon coeur mes yeux demeurent pour touj ours verts

LES CHANSONS DE L'AU-DELÀ

Vert blanc rouge sur le sommet des montagues souffle l'hymne de mon pays Je vole

آوازهای آن سوی

سبز و سپيد و سرخ بربام قله مي وزد سرود میهنم پرواز می کنم

THE SONGS OF BEYOND

Green white red on the top of the mountains blows the hymn of my land I fly

GESAENGE DES JNSEITS

grün weiss rot au! den Berggipfeln bläst die Hymne meiner Heimat Ich fliege

AS CANÇÕES DO ALÉM

verde bronco rubro no topo das montanhas sopra o hino da minha terra eu vôo

FROM GREEN AND PURPLE

In the silk of the grass the cement and stones awfully grow without thinking even an instant of the grass and sigh from the green and purple the rain-bow commences

WHEN THE HEART GETS LOVELESS

When the heart gets loveless my pupil palpitates palpitates my pupil when the heart gets loveless

THE WARM PELISSE OF MY SONG

I take the warm pelisse of my song I put your voice on the inflammation of my skin my looks absorb in vagabondage

از: نیمایی ها

برای یکصدمین زادروزش

دريايي (1)

چشمه ساری

آری، کودکیت حال حکایت چشمه ها فدریکو گارسیا لورکا

> چشمه ساری که در کودکی گم شد درنهان تنش همچنان جاری ست.

ساری. نوروز ۱۳۵۵

did not go into the wave's talons

but grew in the sea

- Sari, New Year 1975

Sea Song One

SariSpring

the fountain spring which is lost in childhood still runs in the hidden places of his body

tough with rocks free with grass he drank from the earth and never dried that sad dew

not prevented by rocks or their absences he opened furrows to the last field

the fountain spring which was lost in childhood

دریایی (۲) بمباران رشت

رشت. بهمن ۱۳۶۵

Sea Song Two

The Bombing of Rasht

rice fields asleep in rain

at the hearth rice growers of Gilan relax with hot tea

the moon on a white river travels to the Caspian and fishermen catch a silver coin in their nets

in Sabzeh Maydan and Golsar bombs are growing

tomorrow the sea is tempestuous

- Rasht, February 1986

دریایی (۳)

موج خروش سبز می خزد برگام خزه و موج که می چرخد بر سر موج

تا دريا شود.

اسالم. خرداد ۱۳۶۶

Sea Song Three

The Wave

green voice crawls over seaweed's foot

and wave that turns on top of wave becomes the sea

دريايي (۴)

تنها يک پرنده ...

دریا می تپد، می میرد و می پاید. ـــ پابلو نرودا

ساری. مرداد ۱۳۶۶

Sea Song Four

Only One Bird

only one bird sings his song on the mirror of the sea until all the birds of the world fly its reflection

— Sari, August 1986

دريايي (۵)

دریا به لهجه ی نیما ...

دریا کنار ساحت سنگین شب است.

ساری. مرداد ۱۳۶۶

Sea Song Five

The Sea With Nima's Accent

the shore is the heavy floor of night

the sea sings Nima's accent

the sun rises of water

weary in faraway nights when the earth waiting for the waves with wind and fire through her thirsty throat... sings the sea with Nima's accent

HAVSSÅNG 5

Havet Med NIMAS*

Stranden är nattens tunga vidd.

havet sjunger med Nimas brytning

Solen reser upp från vattnen.

> SARI- Augusti 1986 * Den persiska poesins föreyard

دریایی ۶

دريا به لهجه ي نيما مي خواند:

یارون خونی خواره وهار خجیره یاران چشمه خوب است و بهار زیباست وهار کو بیمو لاله زار خجیره بهار که آمد لاله زار زیباست یارگپ، یار کنار خجیره حرف یار، کنار یار زیباست مه نیار نوم شهریار هجیره نام یارم شهریار زیباست

دریا کنار، ساحت سنگین شب است ...

Sea Song Six

The Sea Sings Nima's Accent

friends! the fountain is playfull and Spring beautiful

when Spring comes the tulip orchard is beautiful

a friend's talk is beautiful when he is near

my friend's name is Shahriar, the beautiful

the shore is the heavy floor of night

دریایی ۹

Sea Song Nine

the vast-sea gives a blue halo to velvety banks turns the mirror in fog

to keep young his hidden ancestors to crystallize his roots he comes to the foothills on clouds is tied to the sun with foam

in his splendid court the fish, circling freely, give back the reflection of sky to the depths and the timbermen of the sea's wood emerge from shadows of sunset to be immersed in a nocturnal silence

gem of the tall roof of the north stone of that ring Caspian sings in blue-green solitude

دریایی ۱۰
از پستان خاک
نوشيده ست
دريا
که همه اندوهان جهان را
فرياد مي زند

Sea Song Ten

the sea drank from the breast of the Earth to cry all the sorrow of the world

HAVSSÅNG 10

Från jordens bröst har havet diat havet som ropar all världens sorger.

دریایی ۱۳

اوی دله ز نجیر بنس ماهی میان آب ماهی ز نجیر کشید

تخت زدند و صراحي گذاشتند

خیاله من آنجا هاکرده شاهی خیال من در آنجا پادشاهی کرد

Sea Song Thirteen

there is a wave inside each shell who dances with rainbow and foam

when I look at him I sing like the sea Nima says:

the sea was golden in the morning

the fish made chains in the water

they erected a throne and a decanter

my dream became king in that place

Sea Song Fifteen

paper boat the long wish of my father who is gone

my lazy dream my child's toy we are riding the wind's horse and giving away our paper boat to troubled water

دریایی ۱۵

Sea Song Twenty-Two

mermaids going to a wedding their scale-embroidered skirts shake in the windcloth the laughter of mermaids ha! ha! at the water party

دریایی ۲۲

32

Sea Song Thirty-One

Sea Of Waiting

Alborz stares at the garden until Spring blooms

از كتاب: دريا به لهجه نيما مي خواند

عاشقانه ای برای لرزه های دل در شهر زلزله

A love Poem For Heart Tremors in an Earthquake Town

ringlets tossing Alborz grows in temper the white river rebels until the heartland is destroyed

there is no yoice behind the shell of olive orchards in Roodbar the song of Mangil's wind does not arrive Loshan's partridge flies from the mountains the good earth of Zanjan is turned over

where is Tarome-olia where is Khoda Bandeh where are gone Gilan's rice farmers under which sea is the rice growing?

His majesty is shaken a temper grows, a hollering seated, trembling the Earth is ruined in a moment...

عاشقانه ی نجما برای پیر قصه گو، بابا بزرگ علوی

وقتی بر درگاه خانه می نشستی نگاه سبز تو از خاطره ها می گفت

بهاران بر کوله بار تو به شهر می آمد با دسته یی و نوشه ی صحرایی با مرغ و خروسی که بیهوده در دستهات پر و بال می زد با مرغانه های رنگی و نان شیر مال. گاهی دسته یی سرسم و اوجا در بغل داشتی گاهی ولیک و طوق و کندس و امرود چیده بودی و همیشه از همان راه گل آلود می آمدی و خلخال ها بر پاهای زخم زالو خورده و برهنه ات موزون بود و آواز پولک های گردن آویزت به گوش می خورد

لبخندی زنده بر لبانت بود و نگاه سبز تو بود که از خاطره ها می گفت و سالی دیگر و سالیانی دیگر که بهاران بر کوله بار تو به شهر می آمد.

چند واژه مازندرانی

ونوشه: بنفشه م**رغانه**: تخم مرغ **سرسم، اوجا:** سبزی های کوه و دشت ولیک، طوق، کندس، امرود: از میوه های جنگلی. کندس _ ازگیل است امرود: گلابی است.

27

there was a smile, alive, on your lips and your green look spoke of memories and another year and all other years that Spring came to the town on your backpack

- Washington, New Year 1993

From: The Sea Sings Nima's Accent

Najama's Love Poem

... For the old storyteller, Dady Bozorg Alavi

When you were sitting in the doorway Your green look spoke of memories Spring was coming to town on your backpack with a bunch of wild violets with hens and roosters struggling in vain in your hand With painted eggs and bread soaked in milk Sometimes you held a bunch of wild herbs Sometimes you picked wild fruit and always you were coming down the muddy path and on your naked feet wounded by leeches your anklet was rhythmic and the song of your necklace scales came before you were coming to sit in the doorway opening your vest buttons and the house was refreshed by your dress of velvet you lay down your affections and mother was putting your New Year's gift in your hand and when you went back through the doorway

From:

NIMAIS

for the Centennial of his birth

Faramarz Soleimani began Nimais 25 years ago and now, it is ready to be published. It is a memoir of hometown and childhood, and a vision of the future. These poems recall what surrounded Nima — that old, pioneering man of Mazandaran — and the people he loved. These poems are haikus, and they inhabit other forms. They are poems of Spring.

**Nima (1897 –1959) Founder and Father of Modern Persian Poetry

فرامز سيرتي لز رؤیا دچی د دردت هاش *روا*م مدلزلولكرها صورتمي مازمي ل وكره م يه تم يو د م ر مرکز کر کر ، سی کنگ ند يرك وبوديت هي لزي

in the patience of papers again with the beauty of the word at that beginning

The fall of action has arrived and we who were lost have been always going through the same station to the silence of a thought

IN THE BEAUTY OF THE BEGINNING

I

For the beauty of the beginning I was lost in curly lines without laying on a rock nor a cliff lonely I walked beyond the borders language walked around the patience of the paper to be freed of pottery and earth language walked beyond borders in a landscape and I who was lost would not fit in any geometry in the beauty of the beginning

Π

A lost word was going to the borders in the silence of a thought and flesh was ill desire of a visit

In a waiting station a vagabond rain walking without somewhere to lay on in no-way-ness

Language walking heyond horders

SITTING AT THE BORDERS

Sitting at the borders Being born in Pablo Neruda's words Keeping Ezra Pound in his hospital cell Watching Ernest Hemingway killing himself on Kilimanjaro Moving John Steinbeck's Desk to dark woods of Vietnam Crying Long Island Sound with Walt Whitman Howling loud with All Mighty Allen Ginsberg, King of Poets Feelin' in Dee solitude as sitting at the borders

> July 11th, 97 Fairfax

Dreams Finale

before being born we imagine the world in our fetal dreams but death is our dreams' finale

رویای پایان

NIMA

Oh, Afsaneh, Afsaneh, Afsaneh! You, whose arrow chose me as its target. you - healer of hearts, remedy of afflictions, companion of nocturnal tears.

> With me, afire with passion, what are you doing?

Who are you? You, who hide from others! You, who lie in wait along the roads! Young boys lamenting of your lips lamenting also for their fathers! Who are you? Your mother; who is she — and who your father?

In arising from my cradle, my mother told me of your intriguing adventure; Her tears caressed my face with the brightness of yours; and my eyes closed, full of ecstasy, at your evocation. I fainted, beyond myself, with fascination.
rors. To sing and play — in the nocturnal rock garden of this world, where someone loves and someone hates, and still, life beats in the heart, and the drumming comes up through the word.

P.S.

Since reading this Introduction at an international night of poetry in Washington, D.C; and publishing it in the multilingual literary journal of Roya in Sweden, we have witnessed more resistance by Iranian writers in Iran and in exile.

On December 10th, 1998 news broke on murder of Mohammad Mokhtari, in Iran. As a poet and critic, Mokhtari has been active in Iranian Writers Association. His murder by "rogue government agents" is among many such crimes done to poets and writers in contemporary Iran's history. 1901, did not break with his homeland. This Doctor of Pharmacology, who never practiced medicine, chose to become a poet and journalist, with affinities towards politics. His profoundly Brazilian personal manner and mode of expression manifested itself in his famous Eu Retorcido, which revealed a vigilant consciousness of the problems of his surroundings, and a strong identification with the destiny of mankind.

There are many crucial literary cultures that have not been given mention, and within those cultures, thousands of crucial poetic voices. The voices of eastern Europe - Poland, Czechoslovakia, Lithuania, Hungary, and names such as Milosz, Herbert, Holub. The voices of Russia, with Mayakovsky, and Akhmatova. Scandinavia, with Lindegren. Greece, with Ritsos and Sepheris. Clearly, this introduction can not contain the vastness of poetry across all cultures in this very complex and shifting century. Poetry like life, is fluid one stream flows into another, creating a river that, in turn, pours into an ocean. You can not split a body of water cleanly, apart to find the point of intersection of its parent streams. In our increasingly cross-cultural global society, this is both the problem and the beauty of speaking about literature. And tonight, the goal is not to dissect the movement of poetry across time, space, and culture in this past 100 years — it is to celebrate that movement, with its overlappings and its leaps. Ours is a vast, kaleidoscopic world. The definers and designers of the new millennium must flutter like butterflies to find the lost portraits in the mirthrone with his Illuminations. Then Stéphane Mallarmé, poet of minimalist metaphor and symbol, handed down his gifts to Paul Verlaine, Guillaume Apollinaire, and Andre Breton. These surrealist poets plumbed their own unconscious minds for images and symbols that could be simultaneously disturbing and beautiful. They helped tear down the barriers of what had been considered acceptable poetic subject matter. In the United States, walls were also coming down via the Confessionalism movement. Sylvia Plath, Anne Sexton, John Berryman, and others, refused to heed the constraints of "good manners", and wrote explicitly about personal trauma and their own bodies.

In Germany, in this century, Herman Hesse, born in 1877, Bertolt Brecht, born in 1898, and Ana Aeghers, born in 1900, all escaped Nazism to live and write in exile. Brecht, particularly, stands as a pioneering and scathing political critic in both poetry and playwriting. Hesse, on the other hand, told social and psychological stories, and adopted a Swiss citizenship. While Hesse's reputation will surely rest on his narrative fiction, he was a prodigious lyric poet, as well as a critic of both life and literature.

Now, we came full circle, to return to Brazil of Mario Andrade, the turn-of-the-century pioneer of that countries poetry, to talk about another Brazilian poet who, like Nima in Iran, chose not to live in exile, but remained physically and emotionally bound to his native country.

Carlos Drummond de Andrade, born in 14 of political and personal extremity on thought and language. In this century, two world wars, countless revolutions, genocides, and oppressive regimes have left their indelible imprints on the voice of poets. In Iran, Khosrow Golsorkhi, born in 1943, and Said Soltan Pour, born 1940, are among the many poets of refusal who, in the blackest years of Iran, stood up in resistance, passionate and powerful. Their bodies were imprisoned, and their books were imprisoned, but their thoughts escaped, ascended, and soared. They never reconciled themselves to silence.

Because of hostile political environments, exile has been a frequent condition for many poets of this century. Jusseppe Ungaretti, born in 1888 in Italy, spent his childhood and youth in Alexandria, Egypt. His landscape was the desert - through that image, he communicated the distance and loneliness of exile, and built a miniature world. Ungaretti fought in war, lost his son, and recorded these experiences with his simple and still-splendid words in his Vita D'un Uomo. Other Italians, such as Salvatore Quasimodo and Eugenio Montale, echoed Ungaretti's hermeticism turned - surrealism. Cesare Pavese, born in 1908, also in Italy, was another poet of exile. He, however, was anti-hermetic. Through his narrative poetry, he rebelled against class inequity in his native country.

France also shared a rich heritage of political and philosophical revolutionaries in this century. The great poet Baudelaire, born in 1854, gave the world his astonishing Les Fleurs Du Mall. Later, Artur Rimbaud ascended the transform their harshest realities and most luminous dreams into language. They went into exile, fought beside their people for freedom, escaped totalitarian governments, and mocked their oppressors With some of the loudest voice in history. Borges was a magician whose blind eyes could invent sight. Neruda and Vallejo redefined sight With joy, pain, and sorrow.

In Mexico, Octavio Paz, born in 1914, belonged to a slightly younger generation, but was powerfully influenced by the generation before. Paz exemplifies a great passion for life, thought, and wisdom. And if Neruda's genius could be said to have been born of the womb of Gabriella Mistral, a teacher in the humble southern town of Neruda's childhood, then Octavio Paz was nurtured at the breast of Sor Juana Ines De la Cruz, and the heritage of philosophy and poetry in their land of tradition, rebellion, and revolution.

Spain's early generation of poets in this century was a tragic one. The aftermath of the Spanish Civil War was devastating. Most of the first-rate poets were annihilated or exiled. Federico Garcia Lorca, born in 1899, and dead by 1936, was the martyred prince of Spanish poets. He was murdered at the very beginning of the Civil War, his tomb has never been discovered. Antonio Machado, born in 1875, died in exile. Miguel Hernandes, born in 1910, died in prison.

This difficult reality — the oppression or silencing of the expressive voice — has been a threat to poetry of nearly all cultures in this century. One can not underestimate the effect enced by the literature of other cultures (such as Europe and Asia) as he was influential. A poet's poet, he surpassed the popular premoderns like Robert Frost, and Carl Sandburg. He helped close the Victorian and Georgian eras in literature, turning to French Symbolism for inspiration, and conceptualizing the Imagism movement. Furthermore, he edited T. S. Eliot, the American poet. Eliot described himself as a Classicist in literature, a Royalist in politics, and a Catholic in religion. But while Eliot gravitated towards the early roots of England, and away from his American heritage, Pound, and many of his contemporaries, gravitated towards the roots of Walt Whitman, the New York poet of the 19th century. Whitman's expansive, revolutionary spirit inspired poets throughout the Americas — poets such as Pablo Neruda of Chile, and the Young North Americans such as Allen Ginsberg of the Beat Generation. He affected the Black Mountain poets of North Carolina, Blues singers, jazz artists. A common thread among these poets and artists was their desire to embrace experience — With its beauty and ugliness — instead of merely reading or talking about it. They created new life out of their lives, transcending the notion ill' the artist as mere observer.

Another celebrant of the world of experience was Pablo Neruda. Born in 1904, Neruda was one of the great lovers of life With all its struggle and the poetry contained in struggle He came into being at the turn to this century — appropriately at its dawn. Along with Neruda, Jorge Luis Borges, born in 1899 in Argentina, and César Vallejo, born in Peru in 1892 — but let them. They give modern life, and our expression, something to resist, and from such resistance, poetry comes.

On the eve of the twentieth century, Mario Andrade was born in Brazil. The year was 1893. Andrade, a literary pioneer, published his Pauliceia Desvairada in the year 1920. These poems exhibited contemporary perspectives, his break With the traditional past. That same year, in Iran, the poet Nima, born in 1897, published his Afsaneh, a long lyric poem which marked the beginning of contemporary Persian poetry and revealed Nima's nontraditional use of form in his investigations of' mankind and love. Cross cultural parallels of poetic growth and transformation like this one, between Andrade and Nima, are the reason we are here tonight.

And here, particularly, in the year 1997 we celebrate the centennial of Nima's birth — appropriately — with poetry.

Nima and Andrade, and poets of their generation of many cultures, exerted great influence on generations of young poets that followed them, as well as on other art movements and artists. This influence was felt in their own lifetimes, and after their deaths. Their legacies have traveled down the century, so that we are still affected by them today. Tonight we give voice to their legacies across space, across time, across culture.

Another profoundly influential poet of Andrade and Nima's generation, Ezra Pound, was born in the United States in 1885 He lifted his voice to evoke a challenging vision of history and modernity. Pound was as influ-10

NOCTURNES OF A ROCK GARDEN

POETRY OF THE LAST 100 YEARS

To Nima, My Father and My Son

On the eve of a new millennium, what occasion, other than a cross-cultural celebration of' modem poetry, could define and describe the last Century, with its prominent portraits and features, with its words and metaphors, its lines and stanzas, its images and dreams...? Here, tonight, to honor all poets around the world, a few butterflies gather to give expression to life and Nature, love, and struggle. To find a new aspect for mankind in modern life. But what Will this new aspect of the world resemble?

A modern life must have a brave appearance and voice. It must be oriented in time and space and experience, even as it insists upon being polyglottal. For ours is a polycultural world, which can not close its windows to an ever shifting landscape. It is a world which loves discovery and surprise, which loves to transgress walls and borders. Yes, the borders are always reminding us that they exist

Contents:

- * Introduction: Nocturnes of a Rock Garden
- * Poems & Translations

English (Translated by: Faramarz Soleimani,

Meara Day, Lewis GrenVille)

French (Yadollah Royai, Jannic Driscoll)

Spanish (Miguel Bretos)

Italian (Beatriz Correa Do Lago)

German (Werner Keller)

Portuguese (José Neistein)

Sewedish (Sohrab Mazandarani, Steffan

Ekeson)

Persian (Shirin Razavian)

troduction to selected poems of M. Neyestani), More Fertile Than Spring (introduction and selected poems of Iranian women poets), Library of World Poetry.

Translations:

Major works of international poetry including Pablo Neruda, in 9 volumes, Jussepe Ungaretti, Federico Garcia Lorca, Octavio Paz, Joseph Brodsky, Odyseus Elitis, Cesar Vallejo, Poetry of Brazil,...

Art and Literary Journalism:

Editor of jornals such as cinema, world of cinema, art world, Iran Art, Adineh, Ghalamak, Editor-in-Chief of Donya-ye Sokhan

Medical Publications:

More than thirty volumes of books in medicine and health sciences including Persian Medical Encyclopedia(1990)

Medical Jornalism:

Editor-in-chief of Tandorost monthly. Editor of Teb Va Daru, Sokhan-e Pezeshki, Daru va Darman, at Present: Editor-in-chief Iranian-American Medical Letter since 1993

Literary Membership:

Iranian Writers Association (in exile), Iranian Scholar Society (past Honorary Persident), International Biographical Center (Member and Consultant).

Framarz Soleimani

Born: on October 25th, 1940 in Sari, Iran

Married: Mina Atghai on March 31st, 1967

Children: Dr. Ida Soleimani, Susan Soleimani, and Nima Soleimani

Education: Tehran University Medical School (MD; 1967), Mount Sinia Medical School of city university of New York (anesthesiology, 1972), Hahnman University of Philadelphia (Ob. Gyn. 1975), Mount Sinai Medical School (OB anesthesia (1993)

Publications

Poetry:

Lines and Points, Blue Songs, Silently, Persian Songs, Royais, through Red Throat of Sohrab, The Sea Sings Nima's Accent (in English/Persian, and later translated into Swedish), From Nima and the Sea (audio cassette), New Censure (special issue of F. Soleimani), passage to Plain, Green — White — Red, Noctornes of Rock Garden (in 8 languages)

Literary Criticism:

Poetry is witnessing, Herman Hesse and metamorphosis to a poet, Hurdle Run (in-

NOCTURNES OF A ROCK GARDEN

POETRY OF THE LAST 100 YEARS

A Cross Cultural Celebration

FARAMARZ SOLEIMANI

MOJ BOOK, 1999

P.O.Box 10484 Burke, VA 22009-1084 USA Tel/Fax: (703) 503-8303

NOCTURNES OF A ROCK GARDEN

NOCTURNES OF A ROCK GARDEN

Faramarz Soleimani

